

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED VÁROS ÉS A SZEGEDI JÁRÁS DOLGOZÓINAK LAPJA

XII. évfolyam, 244. szám

Ara: 50 fillér

Kedd, 1956. október 16.

Mai számunkból:

Repülőgép elrablási kísérlet

(2. oldal)

A népfront az legyen, amit a neve kifejez

(3. oldal)

Román vendégeink fellépése a Tosca-ban

(4. oldal)

AZ IFJUSÁG VÉDELMEBEN

Ha tévedéseinket nem számítanánk az elmúlt jó egy évtizedben végzett dolgainkban, akkor közel volnánk azon ítélet kimondásához, hogy a háború alatti és közvetlen utáni felzaklatott élet mára már leheggedőben van, vagyis az emberek, a felnőttek és a fiatalok moralitása helyes mederben alakul a kor fel fogása szerint. Ez az ítélet azonban elhamarkodott volna, ha nem vennék figyelembe a közelmúlt esztendőket szülő bizalmatlanságokat, „törvényesített” törvénytöréseket, a személyi kultusz egetverő hejehujzásait, amelyekről mindjobb megérzésűek, akik korlátlan kiskirályoknak érezték magukat, akik a nép „bizalmát” élvezték. Nos, ha mindez nem hatott volna ki az emberek életére úgy, mint ahogy kihatott a két világháború, „ha”... Am a jónak mondott és vélt rossz példák, a meggyőzés helyett az adminisztratív intézkedés, a parancsolgatás, az egymástól való rettegés, és a ki és nagy hazugságok a mi életünkben, a felnőttek életében is nagyon éreztették és éreztetik hatásukat, hát még az ifjúság mindenre fogékony lelkében.

Odáig értünk, hogy a Legfelsőbb Ügyészeg kezdeményezésére — még nem késő! — létrejöttek országszerte a gyermek- és ifjúságvédelmi bizottságok, mert — mondjuk ki őszintén: — a család- és gyermekvédelmi ügyvitelünket is jelenlegi gyűntézésre degradáltuk, s a teljesebb szociálpolitika helyett azzal dicsekedtünk, hogy nálunk nincs munkanélküliség, s közben az „aranytojást tojó tyúk” mohón elette az emberek elől a mindennapokba vetett hitet, s otthagya a robbanó-nál kereserűséget, amely visszafogottságában a családtól való sokféle szökésre buzdított nem egy apát, nem egy anyát, — a gyermeki lélek pedig bitangjára eresztette.

Szegeden közel egy esztendő óta működnek mind eredményesebben a gyermek- és ifjúságvédelmi bizottságok. Tagjai egyszerű emberek: tanárok, tanítók, óvónők, munkásszónokok, akik nem a volt úriasszonyok és legényegyleti vezetők módjára gyakorolják az emberbaráti szeretetet, hanem, mert hisznek a társadalom egyenesbe kerülésében, s hisznek a nevelés erejében. Az ő önként vállalt feladatuk az, hogy preventív lépéseket tegyenek, az észlelt esetekben megelőzzék egy-egy család, vagy gyermek elzüllesztését. Példa erre Ecsedi Gézáné, aki nemrég vitte haza az egyik család kenyérkereső emberét, aki talán má már érti, hogy nem egyszerű vizsgákból állították helyre az egyensúlyát, hanem a társadalmi segítség ösztöne erejével. Hasonló eseteket sorolhatnánk Szalók Bertá, Veres László, Kasza Pálné és a többiek „praxisából” is, ahogyan a nemrégben még elbukottak hitt fiatal fiúk és lányok útját nem egy esetben figyelemmel kísérik a gyermekotthonról a „próbaélet”-en át. Azonban néhány apró „szépséghiba” nehezíti e lelkes bizottságok munkáját. Segítségem tudják megérteni — és mások sem! — miért hiszik nálunk, hogy 1950-ben a közigazgatási és árvászeki intézmény megszűnésével megszűntek a közigazgatási feladatok is? Legalábbis ezt mutatja a megyei jogú Szegednél a gyámügyi előadók megbecsülése. A III. kerületben a menzára nyíló osztályában, a II. kerületben az igazgatási osztályvezetővel egy helyen szorítottak egy asztalkát a gyámügyi előadónak.

Nem beszélve az I. kerületről, ahol ablak nélküli, levegőtlen, sötét zugban dolgozik a gyámügyi előadó. Pedig az örökbe fogadás, a családjogi helyzet rendezése, az apaság megállapítása, a gyámügy, az erkölcsi züllés és bűnözés megelőzése, a kiskorúak szülői felügyeletének gyakorlása, s nem utolsósorban — az államilag gondozottakon kívül — a gyámság alatt lévő kiskorúak magántulajdonának védelme és a többi, az itt fel nem sorolható „apróság” több megbecsülést érdemelne. A gyámügyi előadók jogvégzett emberek, mégis a komoly szakismeretet követelő ügyviteltől sokszor a hivatalsegédi hatáskörig menő munkát egymaguk végzik. Csoda-e, ha nincs is olyan tekintélyűk a közvélemény előtt, mint amit feltétlenül meg kellene érdemelniük.

A másik szépséghiba: ha már van olyan rendeletünk, amely a szakmájában frissen szabadult, becsületesen dolgozó fiatalok érdekeit védi, hogy tudniillik a vállalat köteles meghatározott ideig, mint segédet alkalmazni a felszabadult fiatal, akkor legyen olyan rendelkezésünk is, amely felmenti ezen kötelezettség alól a vállalatokat a hanyag, a szakmáját nem becsülő a munkájában here-módon viselkedő fiatalja szemben. Például Nádudvari Éva női fodrászt hanyag munkája miatt a vállalat nem akarta megtartani a tanuló idő letelte után, s egy idő múlva elküldte — jöllehet szabálytalanul. Az egyeztető bizottság visszahelyezte a leányt volt munkakörébe, miközben a többi fiatal nagy szemekkel figyelte, hogy vajon kinek lesz igazsága, annak-e, aki vajmi keveset ér a munkája után ítélve, vagy annak-e, aki megköveteli a tisztas iparban végzendő tisztességes munkát. Nádudvari Évának lett „igazsága”, akik nem volt mód megfelelő, reá jó hatást gyakorolt erkölcsi ítélettel bünteni, amely büntetés egyben figyelmeztetés is lehetett volna azoknak, akik őt tekintették „peidakep”-nek.

Ilyen „apró” kis kuszaságok sokszor táncdalanná teszik a gyermek- és ifjúságvédelmi bizottságokat, amelyek oly sok bonyolult ügyben fáradoztak már eddig is embertársakért. Az előbbiben és a hozzá hasonló esetekben példát statuálhatna a DISZ is a szegedi DISZ-bizottság, amely egyébként nagy barátja a gyermek- és ifjúságvédelmi bizottságoknak, csak éppen nem ad nekik aktívát, akik e bizottságokban képviselhetnék munkájukkal ifjúságunk színe-javát.

Egész Csongrád megyében egyetlen ügyész foglalkozik a fiatalok ügyével, aki egyben börtönügyész, a nyomozás felügyeletét ellátó ügyész is, és végül a fiataloknál ügyésze, holott — sajnos — az utóbbi nagyon is igényli lezálabb egyetlen ember teljes erejét. A BM Csongrád megyei főosztályán is megkívánna a fiatalok ügyével való foglalkozás egy teljesebb jogi és pedagógiai megalapozottsággal rendelkező ügyvitelt, legalább két emberrel.

Lehet és legyen is fontosabb közérdek a gyermek- és ifjúságvédelem, amely mára odáig is kihatott, hogy távirati stílusban mondva: csökkent a fiatalok bűnözők és az erkölcsi okokból állami gondozásba vettek száma.

Lódi Ferenc

Szovjet kutatók Szegeden

Tegnap délben Szegedre érkezett P. I. Arisztov, az ivanovai Textilkutató Intézet kutató mérnöke, valamint G. N. Kukin, a moszkvai Textilműszaki Egyetem professzora és megtekintették a Textilműveket. Az üzemben Tóth László igazgató és Nagy Sándor főmérnök kalauzolták a vendégeket, akik nagy érdeklődéssel tanulmányozták a munkát. Megmutatták azokat az új fonási eljárásokat is, melyeket a Textilművek műszakijai Arisztov mérnök kezdeményezése nyomán folytatnak. Arisztov elvtárs bator kezdeményezésnek „mérésznék” tartotta az új eljárást. Ugyanakkor elmondta saját kutatásait, majd átadta azokat a tervezeteket, fényképfelvételeket, melyeket az ivanovai kutatóintézetben készítették. Ezek nagyban elősegítik majd a Szegedi Textilművekben is a termelékenység emelését. Egy új eljárás bevezetésével például a kártól 30 százalékkal emelhető a termelékenység. Az üzem

műszaki dolgozói késő estig beszélgettek, vitálokztak a felmerülő problémák megoldásán.

A búcsúzáskor P. I. Arisztov és G. N. Kukin elvtársak meghívták a Szegedi Textilművek vezetőit a Szovjetunióba s ígéretet tettek arra,

hogy a legújabb szovjet szak-könyveket elküldik az üzemnek és kérték, hogy egyes problémák megoldásában kérjék segítségüket. Megállapodtak abban is, hogy a jövőben rendszeres kapcsolatot tartanak majd fenn egymással.

AZ „EGY POHAR VIZ”

— második szereposztása

Szentirmai Éva—Kovács Gyula szerelmepárja semmivel sem kevésbé rokonszenves a Domján Edit—Kovács János párnál. Szentirmai Éva Abigail-ja szép, szerelmes, eszes, s erejéből néha egy-egy finom arcjátékra, belső villanásra is futja, néha viszont leáll. Különösen a kevésbé mozgalmasságnál és a darab elején érezni némi „kihagyásokat”.

Külön meglepetés és tegyük hozzá kellemes meglepetés Kovács Gyula játéka, akit eddig operett-színésznek könyvelt el a színház és a közönség egyaránt és most bebizonyítja a prózai

szerpekhez való jogát is. Színes és emberi egyéniségéhez szépen simul a könnyed, kedves, naív szerep. Nem dolgozik ríktó színekkel, tud közvetlen, emberi lenni. De, — bár sokat tesz ezért, — ő sem érdemi meg-egészen Abigail-t. (az persze a szerep is műlik).

Hogy a két szerelmepár közül melyik az „igazibb”, azt az olvasóra bizzuk. Nézz meg mindkét szereposztásban a darabot, s amelyik jobban tetszik, azt nézze meg — harmadszorra.

S. É.

Megérkezett Belgrádba az MDP Központi Vezetőségének küldöttsége

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének küldöttsége vasárnap este elutazott Belgrádba a Jugoszláv Kommunista Szövetsége Központi Bizottságának küldöttségével folytatandó megbeszélésekre.

A küldöttség vezetője Gerő Ernő, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének első titkára, tagjai: Apró Antal, Hegedűs András, Kádár János, Kovács István, az MDP Politikai Bizottságának tagjai.

A küldöttség búcsúztatására a Keleti-pályaudvaron megjelent a párt és a kormány vezetői közül Ács Lajos, Kiss Károly, Marosán György, Mekis József, Szalai Béla, Bata István, Piros László, Rónai Sándor, Egri Gyula, Vég Béla, valamint Horváth Imre külügyminiszter, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának számos tagja, a politikai élet több vezető személyisége.

Jelen volt a búcsúztatásnál Dalibor Soldatic, a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság budapesti rendkívüli követe és meghatalmazott minisztere és a követség tagjai.

A Magyar Dolgozók Pártja küldöttsége Gerő Ernő elvtárs vezetésével hétfőn kora délelőtt érkezett a jugoszláv fővárosba. A küldöttség különvontata pontban kilenc órakor futott be a belgrádi pályaudvarra, ahol a Jugoszláv Kommunista Szövetsége képviselőtársaságának Alekszandar Rankovics és Szvetozar Vukmanovics-Tempo, a Jugoszláv Kommunista Szövetsége Központi Bizottsága végrehajtóbizottságának tagjai, továbbá Dusan Petrovics és Milos Minics, a Jugoszláv Kommunista Szövetsége Központi Bizottságának tagjai, Jozse Viljan, Tito köztársasági elnök kabinetirodájának főtárháza és Dobrivoje Vidics helyettes külügyi államtitkár várta a magyar párt vezetőit.

A magyar küldöttség különvontat érkezett a pályaudvarra Lazar Kolisevski, a Jugoszláv Kommunista Szövetsége Központi Bizottsága végrehajtóbizottságának tagja, Vojta Leko-vics és Paso Romac, a JKSSZ Központi Bizottságának tagjai, akik Szabadkán fogadták a magyar párt vezetőit.

A delegációval együtt érkezett dr. Münnich Ferenc, a Magyar Népköztársaság belgrádi nagykövete, aki a küldöttség él ment a magyar határig. A vonathól egymás után szálltak ki Gerő Ernő, Apró Antal, Hegedűs András, Kádár János, Kovács István, Alekszandar Rankovics odalépett Gerő Ernőhöz és forron kezét szorított vele. Két úttörő virágsokrokat nyújtott át Gerő elvtársnak. Felhangzott a magyar, majd a jugoszláv himnusz, utána Gerő elvtárs a mikrofonhoz lépett és az alábbi beszédet mondotta:

Kedves Elvtársak!

Mint a Magyar Dolgozók Pártjának és a magyar népek küldöttségét, nagy örömmel tölt el bennünket, hogy eljöhettünk a szomszédos Jugoszláv Szövetségi Népköztársaságba, baráti, elvtársi küldetéssel. Már nagyrészt eltemettük azokat a káros, mindkét országra és mindkét népre, valamint pártjainkra nagy mértékben hátrányos viszonyokat, amelyek néhány éven keresztül megérették és kiélezték az országaink és népeink közötti kapcsolatokat. Hála mindkét ország vezető körei kölcsönös törekvéseinek, népeink akaratának megfelelően az elmúlt években igen jelentős előrehaladás történt az országaink közötti jószomszédi, baráti, testvéri viszony és szoros kapcsolatok megteremtése útján. Különösen gyümölcsöző volt e tekintetben az elmúlt esztendő, melynek folyamán együttműködésünk megjavításában és kifejtésében a gazdaság, a tudomány, a kultúra, a sport területén közös erőfeszítéssel komoly eredményeket értünk el.

Meg vagyunk győződve arról, hogy jelenlegi küldetésünk jelentős lépéssel fog hozzájárulni a pártjaink közötti elvtársi együttműködéshez, s a népeink közötti barátság megszilárdításához és kifejtéséhez. mert mindkét ország a szocializmus építi, mert országainkban a hatalom a dolgozó parasztsággal szövetséges

munkásosztály kezében van, mert mindkét félben megvan a törekvés arra, hogy a még független dolgainkat rendezzük a teljes nemzeti függetlenség, az egymás ügyeibe való be nem avatkozás szellemében, s ugyanakkor egymás kölcsönös segíti-

A belgrádi rádió a magyar-jugoszláv viszony alakulásáról

A Magyar Dolgozók Pártja küldöttségének látogatása hazánkban jelentős esemény. — állapítja meg Branislav Babics, a belgrádi rádió kommentátora. — Egy szomszédos szocialista ország funkcionáriusainak jövevénye van az, amely országgal hazánk mindenkor baráti viszonyban kívánt élni. E viszony fejlődési vonala a múltban sajnos szaggatott volt, görbékkel teli, azok miatt a feltételek miatt, amelyeket a szocialista gondolat és gyakorlat sztálinista alkonya erőszakol reá. Mi Jugoszláviában örülünk annak a magyarországi elszántságnak, hogy szakítanak a nehéz múlttal, mert a megváltozott feltételek mindegyikében szilárd alapot jelentenek olyan viszony kialakításához, amely mindkét országot javát szolgálja.

Közvéleményünk rokonszenvenvel tekint az új helyzetre, kifejlődésére a szomszédos Magyarországon, a kezdeményezés felszabadulására, amit sztálinista módokkal éveken keresztül elfojtottak. Az is, amit Rajk László sirjánál mondott Apró Antal, a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagja, a közvéleményünk tükröződése volt, a közvéleményünk, amely leszámolást követel mindazokkal, akik az elmúlt esztendőket során a személyi bizonytalanság rendszerét építették ki, a rettegés pszichizist teremtették meg és

Közlemény az MDP KV és a JKSSZ KB képviselői között folytatott megbeszélésekről

Belgrád: Belgrádban hétfőn délelőtt 11 órakor megkezdődtek a megbeszélések a Jugoszláv Kommunista Szövetsége Központi Bizottságának képviselői és a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének képviselői között, élükön Joszif Broz-Titovval, a Jugoszláv Kommunista Szövetsége főtárhárával, illetve Gerő Ernővel, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége első titkárával.

Jugoszláv részről a megbeszélésen Joszif Broz-Tito, a JKSSZ főtárhárá mellett Alekszandar Rankovics, Mosa Pijade, Szvetozar Vukmanovics, Ivan Gosznjak, Vladimir Bakarics, és Lazar Kolisevski, a JKSSZ Központi Bizottsága végrehajtó bizottságának tagjai, valamint Dobrivoje Radoszavljevics és Dusan Petrovics, a JKSSZ Központi Bizottságának tagjai, magyar részről pedig Gerő

se magasztos elveinek jegyében munkálkodjunk országaink, népeink felvirágoztatásán.

A magyar delegáció, a Magyar Dolgozók Pártja és a magyar nép nevében meleg szeretettel köszöntöm Jugoszlávia népeinek kiváló vezetőit, Joszif Broz-Tito elvtársat, a jugoszláv elvtársakat, a Jugoszláv Kommunista Szövetséget, Belgrád lakosságát, és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság kemény harcokban megedzett hősi munkásosztályát és dicső népeit.

Gerő Ernő ezután bemutatta Alekszandar Rankovicsnak a magyar küldöttség tagjait, majd pedig Alekszandar Rankovics ismertette meg a magyar küldöttség tagjait a Jugoszláv Kommunista Szövetsége pályaudvaron jelenlévő képviselőivel. A Magyar Dolgozók Pártja küldöttsége a pályaudvarról a „Stari Dvor”-ba (régii palotába) hajtatott,

gyanakovást kellettek a legszebb emberi eszményekkel szemben. A magyar közvéleményben széleskörű és komoly viták folynak a jövőre vonatkozó összes fontos problémákról. A törvényesség biztosítása mellett napirendre kerültek az ország demokratizálásának különböző formáira vonatkozó kérdések is.

A magyar funkcionáriusok látogatása, az eszmecserék és a széleskörű nyílt megbeszélések a két pártot és országot érdeklő kérdésekről még jobban hozzájárulnak a kölcsönös közeledéshez és a bensőségebb kapcsolat kialakításához.

A magyar és a jugoszláv megasgrájú vezetők érintkezése és megbeszélései kétségtelenül a kölcsönös megbecsülés, az egyenjogúság és a szocializmus építését jellemző sajátosságok megértésének szellemében zajlanak majd le. Az egyes problémákkal kapcsolatos véleménykülönbségek kifejtése nem zárja ki a szabad megfontolásokat és döntéseket. Ellenkezőleg, csak hozzájárul a jobb megismerkedéshez és a tartósabb együttműködéshez, mert hiszen Jugoszlávia és Magyarországon viszonyban sokkal több az olyan elem, amely politikai és gazdasági kérdésekben egyaránt az érdekek azonosságára mutat, mint a probléma, amely akadályozhatná a közeledés pozitív folyamatát.